

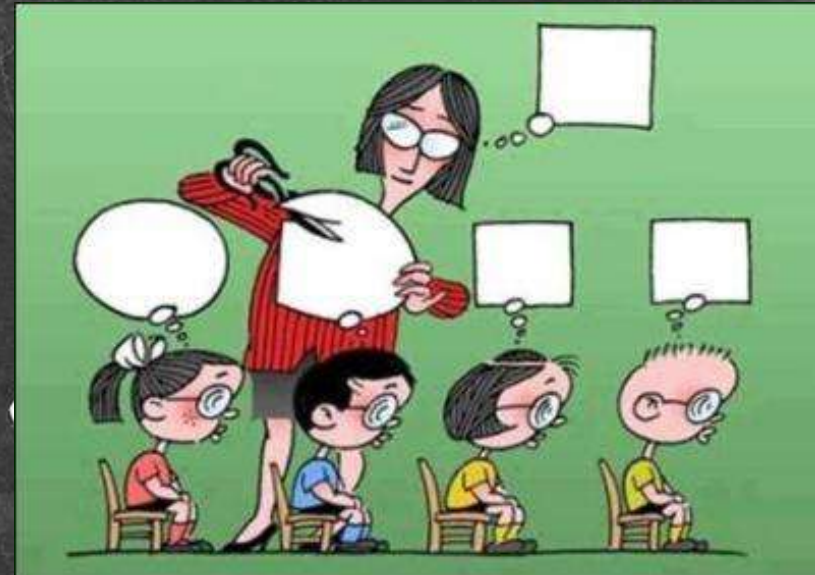
OBRAZOVANJE I ŠKOLSTVO

ŠTO JE OBRAZOVANJE

OBRAZOVANJE – sustavno i formalizirano prenošenje **znanja, vještina** i **vrijednosti**

- škola kao čimbenik socijalizacije
- važna **odgojna uloga** (u širem smislu) i **prenošenje znanja i vještina** (u užem smislu)
- **uloga škole** – „*naučiti učenike ponašanju i natjerati ih da nešto nauče*”

TRI TIPRA OBRAZOVANJA (R. Collins)

– s obzirom na različite zahtjeve za obrazovanjem (*idealni tipovi*):

obrazovanje za ekonomske potrebe – **klasa**

ZA PRAKTIČNE VJEŠTINE

- odvija se **u procesu rada**, bez velike formalizacije
- **učenje** vještina **kroz praksu** (*učenje na samom poslu*)
- i danas prisutan oblik obrazovanja
- nema svjedodžbi ili diploma

obrazovanje za prestiž – **statusna grupa**

ZA PRIPADNOST STATUSNOJ GRUPI

- učenje za **prestiž** i **ugled** (aristokracija i bogati slojevi društva)
- elitno obrazovanje (*Ivy league sveučilišta, Oxford, Cambridge...*)
- učenje **programa koji nisu praktično primjenjivi** (*filozofija, klasična književnost...*)

obrazovanje za kulturnu integraciju – **pol. stranka**

POD KONTROLOM BIROKRACIJE

- obrazovanje **nadzire** i **organizira država**
- sustav javnog školstva
- **sadržaj segmentiran**, propisani uvjeti prelaska iz jednog u drugi stupanj, diplome...

ELITNO I DEMOKRATSKO OBRAZOVANJE

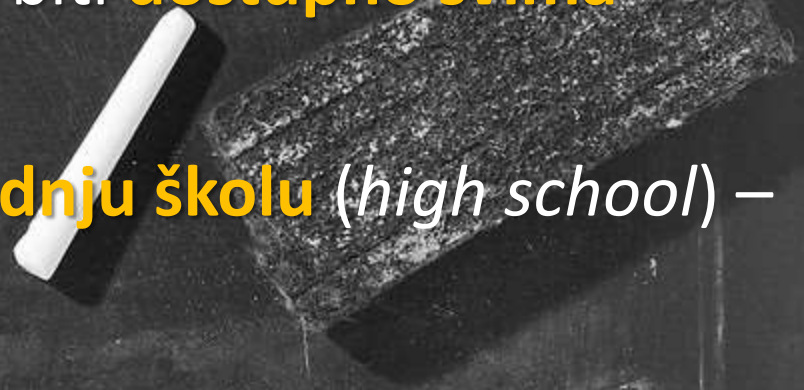
(obrazovni sustavi)

ELITNO – obrazovanje nakon osnovnog je „*priprema za elitu*” (različite statusne grupe i klase)

- *Europa i Japan (primjer s Engleskom 11+)*
- postoje **različiti tipovi srednjih škola**
(u svrhu osposobljavanja za posao ili za daljnje školovanje)

DEMOKRATSKO – obrazovanje **služi javnim potrebama** i predstavlja **opće dobro** koje treba biti **dostupno svima**

- *SAD*
- svi mladi završavaju **opću srednju školu** (*high school*) – poslije upis na visoke škole

OBRAZOVNE IDEOLOGIJE

(obrazovne politike)

- vrsta obrazovanja u društvu ovisi o odnosu snaga između **različitih dr. skupina koje zagovaraju različite ideologije**

Tipologija obrazovnih ideala

Društvena grupa	Ideologija	Obrazovna politika
Aristokracija	Opća	<u>Opće obrazovanje</u> u kojem se njeguju kultiviranost, karakter i samostalna prosudba.
Klase trgovaca i stručnjaka	Specijalistička	Stručno i profesionalno obrazovanje koje daje <u>izobrazbu za poželjna zanimanja i položaje</u> .
Radikalni reformatori	Demokratska	<u>Širenje "elitnijeg" obrazovanja</u> , kako bi svatko dobio mogućnost da "postane aristokrat"
Državni planeri	Utilitaristička	Niži strukovni i poluprofesionalni programi koji daju <u>izobrazbu za zanimanja potrebna u privredi i državnim službama</u> .

SOCIOLOŠKE TEORIJE O OBRAZOVANJU

1. FUNKCIONALISTIČKE

- **socijalizacija** pojedinaca, **selekcija** i **alokacija** na dr. položaje, dr. **integracija** – prema **meritokratskim načelima**
- latentne funkcije škole: *institucije za čuvanje djece, „bračno tržište” (endogamija), mjesto razvijanja socijalnih vještina, mjesto nastanka omladinskih subkultura, smanjenje stope nezaposlenosti i onemogućavanje konkurencije odraslima za radna mjesta*

2. KONFLIKTNE

- mehanizam održavanja postojećih sustava dr. stratifikacije (nejednakosti)
- škola je **ideološki aparat države** – prenošenje ideologije – **princip korespodencije** i **skriveni nastavni program**
- **kredencijalizam**

3. INTERAKCIONISTIČKE

- u središtu je interakcija u razredu ili pojedinoj školi
- **tipiziranje i etiketiranje učenika**, teorija o **samoispunjavajućem proročanstvu**

INTERAKCIONISTIČKE TEORIJE

- **P. Woods** – Mertonova teorija strukturalnog pritiska primijenjena na školu
- učenici upotrebljavaju različite **strategije** za prilagodbu zahtjevima koje im škola postavlja (*mogu prihvaćati ili odbacivati cilj akademskog uspjeha i sredstva za postizanje tog cilja*)

UČENIČKE STRATEGIJE PRILAGODBE

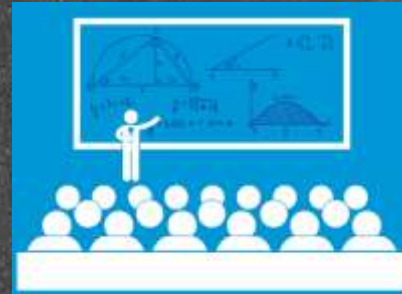
1. ulagivanje
2. poslušnost
3. oportunizam
4. ritualizam
5. uzmicanje (povlačenje)
6. kolonizacija
7. nepopustljivost
8. pobuna

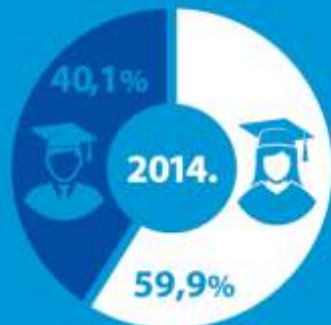
OBRAZOVANJE I ŠKOLSTVO

iz hrvatske perspektive

 2014.
33 741

- U **2014.** na visokim učilištima RH diplomirao je **33 741** student (**59,9%** žena, **40,1%** muškaraca).
- Od ukupnog broja diplomiranih studenata **2014.** njih **916** (**2,7%**) diplomiralo je na PMF-u (**64,6%** žena, **35,4%** muškaraca).

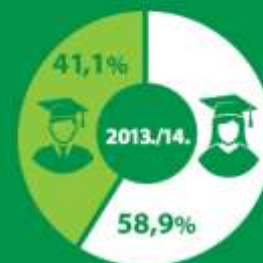

 2014.
916
64,6%

2013./14.
924

- U akademskoj godini **2013./14.** na poslijediplomski specijalistički studij upisana su **924** studenta (**58,9%** žena, **41,1%** muškaraca).
- U **2013.** u RH radila je **1 781** knjižnica.

KORISNI LINKOVI

(za lakše učenje)

- OBRAZOVANJE U DRUŠTVU (od 6:03 min)
  - https://youtu.be/S294zRodS_4?t=363
- SOCIOLOŠKE TEORIJE O OBRAZOVANJU (11:26 min)
  - <https://youtu.be/hYMk3Bk08NA>

